

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre ————— 6 korona — fillér
 Félévre ————— 3 " —
 Negyedévre ————— 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
 Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Deák-tér 19 szám)
 Hirdetések jutányos árban vétetnek fel
 Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Katholikus lyceumi előadások.

Margalits Ede dr. egyetemi tanár, az Országos Pázmány-egyesület elnöke dicséretreméltó buzgósággal s lankadást nem ismerő munkássággal igyekszik megkedveltetni a katolikus lyceumi előadásokat. Dolgozik, buzdít, tanácsokat ad, a munkában mindig elüljár. Az utóbbi időben megmozdult hazánkban a katolicizmus, amely nálunk bizony-bizony sokáig szunnyadt. Ne keressük most már eme hosszas szunnyadás okait, hanem inkább örüljünk a felébredésnek; örüljünk, hogy a katolicizmus már kezd számottevő tényező lenni hazánkban, de különösen örüljünk azon, hogy a felébredés és a felébredés eme nagy s hatásaiban még most alig mérlegelhető munkájában oly férfiak viszik elől a zászlót, kiknek jellemzőségeik, buzgóságuk, rátermettségük, önzetlenségük, képzettségük valóban elismeréseméltó s lehetetlen hálát nem adunk a Mindenhatónak, hogy a magyar katolikusok soraiban is oly sok jeles férfit támasztott.

A napokban lefolyt III-ik katolikus nagygyűlés fényes bizonyítéka volt ennek. Örültünk, hogy az ez alkalommal porondra lépők mind-

nyáján a mieink, akikkel eldicsekedhetünk az egész művelt világ előtt.

Elismerik ezt elleneink is, mert a tények kényszerítő hatalma ellen úgy is hiába volna minden küzdelem, mert ez legfeljebb csak szánalmat kelthetne irányukban.

Lüktet már az élet a magyar katolikusokban is. S ez a lüktető élet már oly szép gyümölcsöket termett néhány év alatt is, hogy erre még a legmerészebb képzelettel bírók sem mertek gondolni, lévén nálunk a katolikusok élete észre nem vehető, lévén — mint igen helyesen jegyezte meg ifj. *Zichy János gróf* — chaoticus semmisségben.

Nincs a társadalomnak az a mozzanata, amely elkerülné a katolikus mozgalmak figyelmét.

Szeget — szeggel! Ezt a nagyon is igaz mondást, illetőleg az ezt kifejező eljárási módot a katolikus törekvések zászlóvivői mindig szem előtt tartják, mert a mai modern világban csakis így remélhető győzelem.

A szabadkőműves irányzat különösen az utóbbi időben nagyfokú tevékenységet fejt ki. Nemesak azáltal, hogy magára öltve s országvilággá kürtölve a jótékonyság álarcát, kenyeret és „*Podmaniczky-tejet*” osztogat a szegényeknek, hanem

azáltal is, hogy különféle előadásokat és felolvasásokat rendeztet, amelyeken szórja maszlagos, keresztényellenes tanait.

Különösen e tekintetben behalózza már a kisebb vidéki városokat is.

Margalits Ede mindent kifürkésző szeme csakhamar észrevette ezt, s nemcsak figyelmeztetett erre, hanem mindjárt használta is az ellenszert. Kezébe vette a katolikus lyceumi előadások ügyét.

Jól tette, helyesen tette! Kövessük őt.

Azonban ne elégedjünk meg azzal, hogy csak egy-két helyen tartassanak ilyen előadások. *Margalits* rendezett Nagyváradon oly előadást, melyet mintául vehetünk. Vegyük is és pedig minél gyorsabban s minél több helyen.

Most jön a téli időszak, mely a felolvasásoknak és ilyenü előadásoknak kedvez. Ne várjuk mindenüvé *Margalitsot*. Ő az igaz, mindenüvé elmegy, a hová csak tetheti, de utóvégre mégis csak egy ember, szét nem szaggatható. Megadta ő az utmutatást, megadta a példát.

Kisebb városaink kulturális tekintetben az utóbbi időben nagy lendülettel haladtak előre s e tekin-

TÁRCZA.

Aida regénye.

Langy nyári est; a hárfa hurja rezdül,
 S dalol az ifju boldog szerelemtől...

I.

Aranyos mennyezet alatt, kék selyem diványon pihent a tündér szép Armarilla. Mellette, piros bársony számolyon az ifju Maradin, a költő, a hölgyek kedvence ült, kezében tartva hárfáját, melyet olykor-olykor meg-megpendített.

Csend... Rózsallat tölté be a termet, a tündér szép Armarilla lehelle.

— Regélj valamit nekem édes Maradin, hisz' oly szépen szól a lantod, gyönyörűség hallani, a hetedik mennyországban érzem magam. Hallod a kanárit, nem énekel úgy, mint te, hallod esténként Bárbárét, nincs oly bájos hangja, mint neked. Dalolj tehát, — kérte az ifjut Armarilla, s rózsás ajakán édes mosoly jelent meg.

Maradin közelebb vonta számolyát, kezébe vette elefántesont hárfáját s megpendíté egyszer-kétszer.

— Várj még Maradin.

Maradin várt.

Arany serlegbe rózsallatu nedüt töltött Armarilla; felét kiitta, másik felét meg átnyujtá a költőnek.

— Hajtsd fel Maradin, édesebben, bővösebben dalolsz tőle.

Maradin kiürítette a pohárt, s piros lett tőle ifju arca, valami kimondhatatlan vágy kezdé izgatni. — Megpendítette aztán a hárfát s dalolt, s dalolt a bájos Armarillának boldogságról, szerelemtől...

Epedő szívvel hallgatta....

II.

Egyszer, egy csöndes, nyári éjszakán,
 Eltűnt Aida, a szép török lány....

— Szeretlek Aida, Allahra mondom, szeretlek! Enyém vagy te, nem adlak oda senkinek sem, ha a szultán birodalmát kinnálnák sem. Nem kell a paradicsom, inkább égjek ezer esztendeig a Gyeheenna tűzén, csak téged birjalak, egyedül téged Aida...

Aida a szép török lány felkaczagott hangosan, kacagása messze hangzott a csöndes, nyári éjben.

— Hagyd el Beri, tudod, hogy te nem szerethetsz engem, miért kinezol tehát?

Az ifju lesujtóan fogadta e szavakat. Halavány arca piros lett mint a rózsza.

Te kinezol Aida, te kinezol, tudom hogy szeretsz égő szerelemmel, miért nem jössz hát? Nézd, mily szép az est, jöjj velem, elviszlek messze innen, oda, a hol a Tubafa virágzik, tündér szép ligetbe, gyémánt palotába: jöjj, óh jöjj drága Aida....

— Nem lehet Beri, Allahra mondom, nem lehet. Mit szólna Juszuf, az apám, talán megőrü'ne fájdalmában s szégyenében.

Beri kihuzta drágaköves kardját oldala mellől, megvillogtatta egyszer, kétszer s aztán szólt:

— Aida, Allah áldjon, nem látsz többé, Ben Berit megöli a fájdalom!

Aztán elfutott, ott hagyva a leányt egyedül, a nagy rózsaligetben.

Aida egy pillanatra megállott, ajka lázasan remegett, Beri nevét akarta kiáltani, de nem jött szó rózsás ajakára.

Körül nézett; nem látott élő lényt se közelben, se távolban.

Egy eszme villant át agyán... s rohant, rohant a szép Beri után....

III.

Fekszik az ifju Tubafa alatt,
 A fájdalomtól szive megszakad!

— Lovat szolgák, gyorsan lovat. Allahra mondom fejeteket veszítetek, ha nem kerül

tetben majd mindegyik egy kis gócpont. Ezekben a gócpontokban kell meghonosítani a katolikus lyceumi előadásokat. Hozzáértő férfiu találkozik mindenütt, ki megteheti a kezdeményező lépést, s ha a rátermettség párosul a buzgósággal: a siker nem maradhat el.

Ezek a felolvasások, előadások az intelligencia körében közkedveltségnek örvendenek, miért is nem szabad azokat elhanyagolnunk.

A jó orvos is ugyanazon orvos-ságot abban az izben és formában adja be a betegnek, amelytől nem irtózik, hanem a melyet kedvel.

Ha látjuk azt, hogy a katolikus köztevékenység mily szép eredményeket tud felmutatni a különféle egyesületekben, körökben, szövetségekben: nem szabad elhanyagolnunk a katolikus lyceumi előadásokat sem.

Bárcsak ezt is előbb kezdtük volna! De jobb később, mint soha!

Kövessük tehát a katolikus köztevékenység terén *Margalits Edét*. Nagyon jól ismeri ő a mai viszonyokat s azokra tudja a megfelelő orvosságot!

Emberekben, erőkben nincs hiány. Csak egy kis jóakarát, buzgóság kell! Reméljük, hogy ez sem fog hiányozni akkor, midőn az egész vonalon folyik erősen és eredménynyel a munka!

Kozma Kálmán dr.

Arany pápai korona XIII. Leó jubileumára.

Az isteni Üdvözítő megörvendeztette egyházát azzal, hogy földi helytartóját nagy életkorral és hosszú pápasággal áldotta meg. Dicsőségesen uralkodó Szentatyánk, XIII.

meg az a leány. Átkozott legyen annak a családja hetediziglen, a ki elrabolta! — ordítá másnap a rettenetes haragu Juszuf.

A szolgálak kapkodtak fűhöz, fához, mitévők legyenek. A leány eltűnt . . . Ben Berit sem találai sehoh.

Juszuf halálfejes turbánt tett a fejére, hatalmas fringját kötött oldalára. „Jaj lesz annak a csábitónak — ugymond — ha kezem ügyébe kerül.”

Dühösen pattant fel ágaskodó lovára s négy szolga kíséretében rohant Aida után.

A ragyogó szépségű Aida pedig akkor már boldogan, édesen pihent Araz Ben Beri, az ifju oldalánál, Tubafa hűvös árnyékában. A szerelemről beszélgettek, a boldog szerelemről.

Olyan kedves nyári esend volt, csak a Tubafa levelei suttogtak fejük fölött

— Eljöttél hát édes Aidám, szeretsz, szeretni fogsz.

— Igen.

— Boldognak érzed magad, nem vagy nyugtalan?

— Boldog vagyok Beri, de valami azért mégis úgy bánt, félek, hogy apám, a keményszivű Juszuf

— Ne félj Aida, itt van a kardom éle.

— Tedd azt el Beri, megharagszom érte.

— Ölelj hát meg, szeress!

— Szeretlek Beri, szeretlek!

Leó, bár 68 éves korában választatott az egyház látható fejévé, megérte pápaságának 25-ik évét s reméljük Istentől, hogy eléri 1903. február 20 ikát, megválasztatásának 25-ik évfordulóját. A szerető hivek nagy pápájuk egész jubileumi évét jámbor cselekedetekkel ünneplik. Fokozottabb buzgósággal imádkoznak a keresztény katolikus egyház terjedéséért és dicsőségéért, valamint az egyház dicső fejéért. Tömegesen zarándokolnak az apostolok sírjához, hogy ott bűnbánatot tartsanak s hitükben és jámborságukban izmosodjanak. Lelkesen jelennek meg az ünneplő Szentatya színe előtt, hogy örömeiket nyilvánítsák s legfőbb tanítójuktól irányítást és buzdítást nyerjenek.

Az ő Szentsége jubileumának méltó megüleséről gondoskodó nagybizottság, melynek székhelye Bologna (Via Mazzini 94.), tiszteletbeli elnöke Respighi Péter biboros, a Szentatya római helyettese, működő elnöke Acquaderni gróf, elhatározta, hogy a világraszóló jubileumot az ájtatossági gyakorlatok mellett az által is megüli, hogy ő Szentségének arany hármaskoronát, tiarát ajánl fel, melyet az egész katolikus világ adományai-ból készített.

A kiváló olasz művész által tervezett arany tiarát, mely használhatóság szempontjából az egy kilogramm súlyt nem fogja meghaladni, a következő képek fogják díszíteni: Jézus a Jó Pásztor; továbbá a három pápa, kik római pápaságuk 25-ik évfordulóját megérték: Szent Péter, IX, Piusz és XIII. Leó.

A gyermeki ragaszkodás e nyilvánításából legkevésbé maradhatnak ki Mária országának katolikusai, kik a római Szent-székeknek s névleg XIII. Leónak nagy hálával tartoznak.

A nevezett bizottság felszólított engem, hogy az arany hármaskorona ügyét Magyarországon képviseljem s arra gyűjtést indítsak. Hogy ennek a felszólításnak eleget tegyek, erre kegyelmes főpásztorom, Desseffy Sándor püspök v. b. t. tanácsos, pápai trón-

álló és római gróf folyó évi szeptember 19-ikén 3458. szám alatt kelt iratával kegyesen megadta az engedelmet s a gyűjtés eszközzésére a nagyméltóságú belügyminiszter ur f. é. október 6-ikán 106.414— VII. sz. rendeletével engedelmet adott.

Felhivom tehát a magyar katolikus egyháziakat és világiakat, hogy a nagy Leó pápának szánt arany hármaskoronára hozzám adományokat küldeni s szeretetüket egyházunk és annak látható feje iránt ezzel is nyilvánítani sziveskedjenek. Az adományokat hirlapilag fogom nyugtatványozni s majdan a központi bizottsággal történendő leszámolásról is ily uton fogok jelentést tenni.

Imádkozunk Szentatyánkért, XIII. Leó pápáért!

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 5./a. sz. 1902.

Dr. Kiss János,

Ő Szentsége házi főpapja, egyetemi tanár.

H i r e k.

Halottak napja. Elhunyt szeretteinkre való visszaemlékezés napját az idén is kegyelettel ünnepelte meg városunk közönsége. Vasárnap este a székesegyházban gyászistentisztelet volt, mely alkalommal *Hehlein* Károly plébános, prépost-kanonok könnyekig megható beszédet intézett a jelenvolt közönséghez. A hatalmas templomot egészen betöltötte a hivek sokasága. Másnap dr. *Kádár* Ambrus prépost-kanonok mondott ünnepélyes gyászmisét. A sirok díszítését már napokkal előbb megkezdtek, mindenki azon iparkodott, hogy minél díszesebbé tegye elhalt kedveseinek sirhantját, ezáltal is kifejezést ohajtván adni annak a lángoló szeretetnek, melynek kötelékeit a kegyetlen halál sem volt képes szétszakítani. A temetőben, melyek a mécesek és gyertyák lángfényében ragyogtak, valószínű emberáradat tolongott. A hidontuli róm.

Egy éles sikoly, s Aida ott hever a pásziton vérében. Jobb karját lemetszette a kard, a mely aztán tompa zajjal szaladt be a Tubafa kemény törzsébe.

— Aida, édesem, egyetlenem, mi az! — ugrott fel helyéből Beri.

Hátra nézett, Juszufot látta távol, messze. Szívéhez kapott s hörögve esett le Aida mellé.

A keményszivű Juszuf meglágyult, oda rohant a fa alá s felemelte a két szerelmezt.

Aida élt, Araz Ben Beri meg volt halva, a fájdalomtól megszakadt a szíve.

IV.

Rut téli est; Tuba faága rezdül,
Morog valamit szomorú esetrül: . . .
Araz Ben Beri elment messzire,
S nem látta élve többé senki se

Hosszu fehér szakállal, megtörtén ül termében Juszuf, fényt, pompát eltávolított magától, nem szeret senkit, csak egy félkezű leányt. Oda vonja magához minden perczen, ősz szakálla reszket, midőn megcsókolja. Ha kérdi tőle az a szerencsétlen, sáppadt leány:

— Juszuf, atyám, merre van Araz Ben Beri, él-e még, boldog-e? Itt hagyott engem, a szegény Aidát.

Az agg Juszufnak könnybe lábad szeme, reszkető hangon felel vissza;

— Boldog a te Berized Aida. A mikor leszedte karod az az átkozott kard

Maradin, a költő elhallgatott.

Armarilla, a tündérszépségű nő felült a kék selyem diványon, rózsairlatu nedűvel megtöltötte a serleget, kiitta felét s a másikat ismét átnyujtá a költőnek.

Maradin felhajtotta

Szive erősen kezdett dobogni, szeme szikrázott s arczát piros láng borította el; ugy érezte, mintha e pillanatban a hetedik mennyországot is bejárta volna.

Armarilla oda ült Maradin mellé s édesen mosolyogva szólt:

— Folytasd Maradin, folytasd, nagyon szép.

Maradin bevezetésül egy bus melódiát játszott a hárfán s izgatottan folytatta a regét Armarilla nagy gyönyörűségére

*

Az ifju és a bájos török lányka ott pihent még a Tubafa árnyába.

Nem hallottak semmit, csak szerelmes szivök dobbanását, nem láttak semmit, csak egymás alakját, melyben órák hosszaiig elgyönyörködtek.

Langy nyári est; a bokor im megrezdül s kilép belőle Juszuf fegyverestül. Dühösen kap kardjához, a mint látja, hogy hol pihen Berivel Aida, lánya.

Megáll, a szolgálakat hátra inti, maga pedig megforgatja kardját a levegőben, suhog az, mint az uhu madár s repül, egyenesen Araz Ben Beri felé.

kath. temetőben *Juhász János* segédlelkész, a gör. kath. temetőben *Papp Lajos* lelkész mondott szép gyászbeszédet. Aztán hazatért mindenki bánatával, imádkozva, szomorkodva.

Uj osztálytanácsos. Ő felsége a király dr. *Képegy Árpád* miniszteri titkár a kereskedelmi miniszteriumba osztálytanácsosnak nevezte ki.

Esküvő. *Kádár István*, a m. kir. számvevőszék miniszteri tanácsosának, a Lipótrend lovagjának dunakeszi villájában a múlt nap kettős családi ünnepély volt. Ugyanis *Kádár Mariska* k. a.-t, *Kádár Ambrus* kanonok unokahugát somogyi *Koroknay Gyula* igazgató főmérnök vezette oltárhoz, a dunakeszi rk. templomban, míg *Kádár Józsa* k. a. ugyane napon váltott jegyet sippi *Rodický Géza* honvéd hadnagygyal. Dr. *Kádár László* rahói kineztári erdészeti orvos, vármegyei tb. főorvos és dr. *Kádár Antal* nagybányai műorvos is jelen voltak testvérbátyjok családi ünnepélyén.

A honvédség köréből. Ő felsége a király honvéd helyőrségünkél *Fodor Pál* őrnagyot alezredesnek, *Iklódy István* tiszthelyettes hadnagynak nevezte ki. *Karola János* törzsermesterré lett.

Kaffka vizsgálata. Említettük lapunk múlt számában, hogy *Kaffka László* belügyminiszteri osztálytanácsos Nagykárolyba lett kiküldve a vármegyei pénz és ügykezelés megvizsgálása végett. Mi, tudva azt, hogy az utóbbi időben sok tekintetben javultak a viszonyok, nem féltettük a tisztikart. Már a nyáron megjelent hírlapi támadások idején ki mertük mondani, hogy méltatlanul lettek megyei tisztviselőink meghurcolva. Ime a vizsgálat igazat adott nekünk, — elégtételt a tisztikarnak. *Kaffka* megdicsérte a pénztári kezelést, a számvevőség ügymenetét, hangoztatta az irattári kezelés javulását. Az előadói szaknál talált hátralékot, ami azonban tekintettel az ügyforgalom nagyságára és a személyzet elégtelen voltára, feltűnőnek épen nem mondható. A miniszteri tanácsos okt. 30-án a déli gyorsvonattal utazott el Budapestre.

Apáczáink Amerikában. Amerikában élő honfiaink lelki szükségleteire fel lett

Itt hagyott Aida, elment messzire.

Nem látta többé soha senki se

V.

Be van fejezve a költő regénye,

Minden úgy történt, a hogy elmesélte.

Maradin elhallgatott; a regét befejezte.

Armarilla lázasan szólott a költőhöz:

— Tudod mit Maradin, játszszuk végig mi ezt a históriát, te leszel Araz Ben Beri, én meg Aida.

Maradin nem szólt semmit, de a szép tündér oda ment hozzá, megölelte bársonyos karjával, aztán esőkolta hosszan, édesen

Az ajtó megnyílt, Gelif, a haragos Gelif, Armarilla ura lépett be. Ajkába harapott. Szürke szemei forogtak a dühtől s szégyentől.

— Ah, Armarilla így? — Aztán kirántotta kardját s a szép dus aranyhajzatot tövéből lemetszette.

— — — — —
Maradin, az ifju s ártatlan költő eltűnt, az ablakról a mélységbe ugrott

Árkon bokron, keresztül kasul járkál le s fel egy szegény nő magában, arczáról szépség, rózsza elveszett, ráncz ránczra van azon a báj helyett, dudol, dudol naphosszat magába, egy nóta jön egyedül csak ajkára.

Araz Ben Beri elment messzire,

S nem látta élve többé senki se

Ifj. Király Géza.

hiva a szatmári egyházmegyei hatóság figyelmé. Ennek következtében az egyhm. hatóság az irgalmas nővérek tartományi főnöknőjével és a zárdai superiorral folytatott tárgyalások után elhatározta, hogy Pensilvânia államban a pittsburgi egyházmegyéhez tartozó Braddock községbe öt irgalmas nővért küld ki a lelki élet ápolása és az iskolák vezetése végett. A nővérek a napokban már elutaztak. *Handlovics Emerentiana* főnöknő, *Lengyel Fridolin*, *Daubner Hilda*, *Merczel Gonzaga*, *Missiak Wunibalda* nővérek. Buzgó imánk kíséri őket nemes hivatásuk teljesítésében.

Katonai előléptetések. Ő felsége *Vukadinovic Farkas* 5. cs. és kir. gyalogezredbeli századost a 65. gyalogezredhez őrnagynak, *Zahlbruckner Pált* I. oszt. századosnak, *Chorlé Miklós* hadnagyt főhadnagynak, *Sávu Kornél* tiszthelyettes hadnagynak nevezte ki.

Egyházmegyei hír. Ő méltósága a püspök ur *Lengyel József* tanítóképzőintézeti tanárt, lapunk főmunkatársát Csekébe lelkésznek nevezte ki. *Lengyel* 10 év óta működik Szatmár városában, előbb mint káplán, majd 1895-ben a tanítóképezdéhez tanárnak neveztetett ki. Városunk társadalmának rokonszenves alakja, kit műveltsége és előzékeny modoráért csakhamar megkedvelt a közönség. Jó tanár és hivatását átérző pap. Elmenetelét, habár előléptetésének örvendünk, mindnyájan sajnáljuk.

Hymen. *Flóra Péter* szatmárihegyi állami elemi iskolai vezető tanító holnap esküszik örök hűséget Nevetlenfaluban özv. ujhelyi *Köncs Sándorné* urnő leányának, *Klára* kisasszonynak. — *Gáspár József* kataszteri mérnök ma esküdött örök hűséget *Láposbányán Szöllösy Margit* urhölgynek. — *Hajós Gyula* budapesti lakos jegyet váltott *Szimonisz Albert* helybeli polgártársunk leányával *Ilona* kisasszonynyal. — *Papp Dezső* fiatal ácsiparos jegyet váltott *Fekete József* helybeli polgár leányával, *Annával*.

Felfüggesztett főszolgabíró. Ungvármegye főispánja a napokban a nagybereznai szolgabírói hivatalt vizsgálta meg. Az ügy és pénzkezelésre a legnagyobb részletességgel kiterjedő vizsgálat eredményeként a főispán nagyobbfoku mulasztások és szabálytalanságok miatt, — melyek nagyobbbrészt a főszolgabíró beteges állapotának sajnálatos előrehaladottságára vezethetők vissza — *Deák Bertalan* főszolgabíró ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte s öt egyidejűleg állásától felfüggesztette. Megelőzőleg azonban — a tapasztaltak után — felszólította *Deák* főszolgabírót, hogy nyugdíjaztatását, — egészségi okból — kérelmezze, miután a főszolgabíró ezt tenni hajlandó nem volt, a főispán a felfüggesztést kimondta. Ugyancsak a fegyelmet megelőző eljárás rendeltetett el *Szabó Zoltán* szolgabíró ellen saját kérelmére. A vizsgálatok foganatosításával az alispán bízott meg. A nagybereznai szolgabírói hivatal vezetésére a főispán dr. *Nehrebeczky György* tb. főszolgabíró, ungvári szolgabírót helyettesítette s ennek helyére az ungvári szolgabírói hivatalhoz dr. *Blazsovsky Miklós* tb. főszolgabírót osztotta be.

Gyászír. *Váry Antal* városi tanácsjegyző múlt hó 30-án reggeli 8 órakor életének 49-ik évében elhunyt. Szorgalmas, pontos, lelkiismeretes hivatalnok volt. Mindenkivel jót szeretett tenni. Ezért nagyrabecsülték úgy fellebbvalói mint a közönség. Régi idő óta gümőkóros betegségben szenvedett, melytől a leggondosabb orvosi kezelés sem tudta megszabadítani. Gyászoló nejét és öt kis-

koru gyermeket hagyott hátra. Halála miatt általános a részvét városunkban. E hó 1-én helyezték nyugalomra tisztviselőtársainak és nagy közönségnek jelenlétében. Ravatala mellett *Körösmezey Antal* városi főjegyző mondott megható gyászbeszédet, kiemelve az elhunyt érdemeit, melyeket mint közhivatalnok a város szolgálatában szerzett. — *Bilcz Sándor* m. kir. pénzügyi számtiszt múlt hó 30-án, életének 29-ik évében Nagybányán elhunyt. Földi részeit e hó 1-én délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra. — *Brettsneider Mátyás* fűrészgári tisztviselő e hó 3-án életének 53-ik, boldog házasságának 22 ik évében elhunyt. Ma délután helyezik örök nyugalomra.

Hivatalvizsgálat. Vármegyénk főispánja a múlt héten a nagybányai, nagysomkúti, erdődi szolgabírói hivatalokat, Nagybánya és Felsőbánya városok ügy és pénzkezelését, valamint a felsőbányai aggpáldát vizsgálta meg.

Katonai áthelyezések. Áthelyeztettek: *Steinvalter Károly* főhadnagy a helybell 10-ik századtól az Egerben állomásozó 1. századhoz, *Deida Károly* hadnagy az Egerben állomásozó 8-ik századtól a helybelli 10-hez, *Schulla Ede* főhadnagy a pótzászlóaljtól a 11. századhoz, *Cservenka János* hadnagy ki-neveztetett első hadkiegészítő tiszté a helybelli, *Földényi Mihály* második hadkiegészítő tiszté a helybelli pótzászlóaljhoz; áthelyeztetek továbbá *Dienes Gyula* százados s *Philipp Curt* főhadnagy a törzshöz Egerbe, végül *Münnich Sándor* hadi iskolába vezényelt főhadnagy a vezérkarhoz tétetett át, szolgálat-tételre a m. kir. honvéd vezérkarhoz osztott be.

Iskolai gondnokság. Vármegyénk főispánja a szatmári áll. elemi iskolák gondnokságának elnökévé Dr. *Keresztszeghy Lajos* ügyvédet, helyettes elnökévé Dr. *Lehoczky János* orvost, rendes tagjaiul *Hehelein Károly*, *Hámon József*, *Melles Emil*, *Papp Lajos*, *Biky Károly*, *Rácz István*, *Pótor Dániel*, *Papoleczy Károly*, *Ratkovszki Pál*, *Perényi János*, *Bodnár Gáspár*, *Antal Dániel*, *Borsos Benő*, *Csonmay Imre*, *Dénes Lajos*, *Erdélyi István*, Dr. *Farkas Antal*, *Szentiványi Károly*, Dr. *Fejes István*, *Gyulai Lajos*, *Fogarassy Sándor*, *Jákó Mihály*, Dr. *Kelemen Samu*, *Korányi János*, Dr. *Tanódi Márton*, *Somlyai Kálmán*, *Majos Károly*, *Polyánszky Miklós*, *Pelhő György*, *Páskuj Imre*, *Papp Géza*, *Nyisztor János*, *Máray Lajos*, *Frankl Mihály*, *Uray Géza*, *Veréczy Antal*, *Teitelbaum Herman*, Dr. *Fechtel János*, *Papoleczy Gyula*, *Osváth Elemér*, *Vajay Károly* urakat nevezte ki. Tekintettel azon körülményre, hogy tulajdonkép 5 önálló iskola helyi felügyeletét kell a gondnokságnak ellátnia, a szabályzattól eltérőleg nagyobb számban lett a gondnoksági tagok száma megállapítva.

Gyászír. *Gaál Péter* sárközi ref. lelkész szombaton este szívvelhűdés következtében hirtelen elhunyt. Egész nap a legjobb kedélyhangulatban volt, nem érzett semmi változást. Mindig szeretett erősebb testi mozgásokat végezni, s passióját követve favágással töltötte a délutánt, midőn munkáját elhagyta és pihenni akart, hirtelen hátrahanyatlott, s abban a pillanatban meghalt. Hétfőn délután helyezték a község általános részvéte mellett örök nyugalomra.

Kinevezés. A vall. és közokt. miniszter *Ényi László* trencsényi áll. felsőbb leányiskolai rendes tanárt a máramarosszigeti állami felsőbb leányiskola igazgatójának, — *Darainé Hámon Róza* okleveles tanitónőt a nagysomkúti, — *Jánossy Mária* tanitónőt az ungvári állami elemi iskolához rendes tanitónőnek, — *Tóth Mariskát*, özv. *Tóth Vilmosné* árvaházi gondnoknő leányát Misz-

lókára állami óvónőnek, — a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke *Agoston* Gábor huszti lakost és *Bretán* Sándor végzett joghallgatót a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokoknak nevezte ki.

Athelyezett tanár. A vall. és közokt. miniszter *Sax* Rezső nagybányai főgymn. helyettes tanárt a dévai főgymnasiumhoz helyezte át.

A máramarosi tisztogatás. *Kaffka* László belügyminiszteri osztálytanácsos a Máramarosban megejtett központi vizsgálat alkalmával két főszolgabíró, egy szolgabíró, egy városi aljegyzőt, egy rendőrkapitányt, két községi jegyzőt, egy máramarosi szigeti anyakönyvvezetőt függesztett fel állásától.

A kir. ügyész szabadságon. *Dénes* Lajos kir. ügyész f. hó 2-án városunkból elutazott. Kétheti szabadságát Budapesten fogja tölteni.

Uj gátbiztosok. Az ecsedi lóp lecsapoló társulatnál elhalálozás és lemondás következtében két gátbiztosi állás üresedett meg. A múlt hó 30-án tartott választmányi ülésen *Madarassy* Zoltán és *Szűcs* József választották meg gátbiztosoknak.

Uj doktor. *Stoll* Tibor nagybányai lakos a napokban a kolozsvári kir. tudományegyetemen a jogtudományokból a tudori vizsgálatot letette.

Az ujonczok esküje. Közös hadsergebeli helyőrségünk ujonczai Mindenszentek reggelén tették le a Ferencz-József lakatanyában a hűségi esküt. Az ünnepélyes aktus szent misével kezdődött, melyet *Tóth* József h. lelkész mondott, melynek végzetével szép beszédben fejtegette az eskü fontosságát, vallásosságra, a haza és király iránt való hűségre lelkesítette a katonákat. Ugyanezt tette román nyelven *Házás* János főgymn. tanár. Az eskümentát magyarul *Chervenka* hadnagy, románul *Widrigin* főhadnagy olvasta fel.

Tanítónő választás. *Pircsy* Mariska okleveles tanítónő s cserepalusi róm. kath. iskolához választott meg rendes tanítónőnek.

Állatorvosi kinevezés. A földmivelési miniszter nagysomkúti járási állatorvosnak *Szende* Sándort nevezte ki.

Tanári vizsgálat. *Lengyel* Endre, jelenleg hajdunánási gymn. tanár a tanári szakvizsgálatot a kolozsvári tudományegyetemen szép sikerrel letette.

Matinék. A Kölcsey-kör irodalmi szakosztálya elhatározta, hogy e hó második felében a szokásos matinékat megkezdi.

Athelyezés. *Hoffmann* János katonai szolgálatból visszatért, volt dévai adóíztet a pénzügyminiszterium a nagy-károlyi kir. adóhivatalhoz helyezte át.

Megjelent könyv. *Gopcsa* Endre képzőintézet tanár tollából az „*Apostol*” czimen kritikai tanulmány jelent meg. A mű részletesebb méltatását lapunk legközelebbi számában fogjuk hozni. A mű ára 2 korona. Megrendelhető a szerzőnél vagy *Stein* Jánosnál Kolozsvárt.

Óriási tűz. Budapesten, — mint onnan tudósítónk értesít — e hó 3-án nagy tűzvész pusztított. A Ferencziek közelében a Nemzeti Salon képkiallítása gyult ki. A pusztulás borzasztó botrányt nyújtott. Hatalmas lángcsóvák repültek a magasban, az ablakok nagy üvegei borzasztó esőrépüléssel hullottak alá. A néparadat tehetetlenül nézte a rettenetes látványt. Amint a tűzoltók, — egy kissé késve — megérkeztek, azonnal hozzáfogtak a munkához. Létrákon másztak fel az emeletre, lassankint eltűntek kívül a lángnyelvek, de bent az égő katlanban még igen sok tenni valójuk volt.

Kardpárbaj. A múlt nap dr. Diósi Adolf és Kondor Sándor kereskedő közt véres kardpárbaj folyt le a honvédlaktanyában. Mindkét fél sebet kapott. Diósi segédei Szuhányi Ferencz földbirtokos és Bőszörményi Endre főszolgabíró, Kondor segédei Kossuth István és Kun Elemér földbirtokosok voltak. Orvosok gyanánt dr. Göbl Alajos és dr. Török István szerepeltek.

A máramarosi inség. Máramaros vármegyében a korai tél roppant károkat okozott. Az egész termés elpusztult, a nép éhínség előtt áll. A főispán Budapestre értekezletet hívott össze, a melyen a megye országgyűlési képviselőivel megbeszéltek a szükségesnek mutatkozó óvintézkedéseket. Egyelőre a kormánytól nagyobb segílyt kérnek.

Miniszteri döntés kegyuri szolgáltatmányok ügyében. Máramarosban a Schréter, Hillmann és társai cég megvette a kir. kincstártól a ferenczvílgyi birtokot, melylyel kegyuri kötelezettségek vannak egybekötve. A cég azonban e kötelezettségek teljesítését megtagadta, minek folytán perre került a dolog. Az alispán, mint elsőfoku hatóság a céget elmarasztalta a járandóságok megfizetésében. Fellebbezés következtében az ügy a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé került, ki indokainál fogva helyben hagyta az elsőfoku hatóság határozatát. A miniszter döntése köv. szól: Másolat. M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 46555—1902. sz. Máramaros vármegye tek. alispáni hivatalának. A Schréter, Hillman és társai ferenczvílgyi cégnek kegyuri szolgáltatmányai tárgyában f. évi március 31-én 7051. sz. a. kelt jelentésére vonatkozólag az összes közlemények 1/ alatt való visszazárása mellett annak előrebocsátásával, hogy a nevezett céget felülvizsgálati kérelmével elutasítandónak találtam, a következőkről értesítem a tekintetes alispáni hivatalt. Nem forog fenn ugyanis a szóban levő esetben az 1901. évi XX. t.-c. 3-ik §-ában a felülvizsgálati kérelem megengedhetősége tekintetében felállított egyik jogalap sem, mert az ügyben eljáró elsőfoku hatóság illetékességéhez szó sem férhet s erre a felülvizsgálati alapra felyamodó maga sem helyezkedik, — de nem sértett az eljáró elsőfoku hatóság anyagi jogszabályt sem, minélfogva felyamodó erre az alapra sem fekteheti felülvizsgálati kérelmét. — Amit kérvényező cég felülvizsgálati kérelmében előad, az nem bir olyan jelentőséggel, hogy ennek alapján az elsőfoku hatóságok határozatait megsemmisíthetném s új eljárást rendelhetnék el. Tarthatatlan ugyanis felyamodónak azon érvelése, hogy a kérdéses kötelezettség nem olyan természetű, hogy az a mindenkori birtokost terhelné s hogy a kir. kincstár mint volt kegyur s a római katolikus egyház között ex consensu létrejött s a gyakorlat révén érvényre jutott ezen kötelezettség a birtokváltozás folytán a kir. kincstár jogutódát ne terhelné. Felyamodó ezen kijelentéssel maga elismeri, hogy itt dologbeli kegyuri jogról van szó, tehát birtokkal van az összekötve, mely tehát a birtok jogi sorsában osztozik, azaz elidegenítés esetében átmege az új tulajdonosra már, ha ez határozottan kikötve nem lenne. Ezt különben kifejezetten kimondja az 1864. évi augusztus 24-iki 15104. szám alatt kelt s nálunk ma is hatályban levő udvari rendelet. Egyébként annak bizonyítása, hogy a szóban levő kegyuri jog azon birtokkal, melyet felyamodó cég megvett, nincs össze-

kötve, felyamodót terhelte, de ő az eljárás felyamán — a jegyzőkönyv tanúsága szerint — semmi olyat fel nem hozott, mi állítása igazolásaként megállhatott volna. Meg nem állhat az a kifogás sem, hogy ő mint Mózes-hitű kegyuri jogokat nem gyakorolhat s így kötelezettségei sem lehetnek, — mert joggyakorlatunk értelmében a Mózesvallású állampolgárok is gyakorolnak kegyuri jogokat, de nem személyesen, hanem keresztény megbízott, meghatalmazott által. — A kegyuri jognak megfelelő kötelezettségeket természetesen joggyakorlás következtében ő is viselni tartoznak. — Mindezek figyelembe vételével a benyújtott felülvizsgálati kérelmet elutasítom. Budapest, 1902. évi szeptember 3. Wlassics, s. k.

Államsegély. Az 1903-iki költségvetésben a kormány az egyházak államsegélyét főlemeli. Az egyházak segítsége 600.000 koronával emelkedik, vagyis 2,949.344 koronáról 3,549.344 koronára. Az ágostai evangélikusok segítye 226.000 korona, ami a mult évihez képest 74.000 koronával való emelkedés. A reformátusok államsegélyének előirányzata 330.500 kor. 119. 000 koronával több, mint az 1902-iki költségvetésben. Az unitáriusok államsegélye 20.000 koronáról 30.000 koronára gyarapszik. Az erdélyi r. katolikus státusegyházaink segítye 30.000-ról 40.000-re, a görög katolikus egyházé 198.000-ról 234.000-re (ami 36.000 korona emelkedés), az israeliták állami segítye 28.000-ról 38.500-ra növekszik.

Közszemlére kitett névjegyzék. Az iparhatósági megbízottak választására és a megválaszthatásra joggal bíró iparosok és kereskedők névjegyzéke e hó 8-ig közszemlére van kitéve a főkapitányi hivatal hirdetményi táblájára. Az esetleges felszólalások e hó 10-ig írásban nyújtandók be az első foku iparhatósághoz.

Záróvizsgálat. *Zelinger* Adolf táncmester f. hó 8-án szombaton a Vigadó nagytermében tartja az ev. ref. felső leányiskola növendékeivel a következő műsorral záróvizsgálatát: 1) A leány növendékekből összeállított élőkép. 2) Négyes magyar tánc, lejtik: *Juszkó* Jolán, *Király* Irma, *Király* Lenke és *Markos* Jolán. 3) Kettős tót tánc, jelmezben lejtik: *Bakcsy* Lilike és *Zelinger* Irénke. 4) Spanyol néptánc (*Chachuka*:) előadják: *Dörner* Hedvig, *Mándy* Ilonka, *Hajtájer* Mariska és *Szaleczky* Irma. 5) Szerpentin tánc szólóban, előadja a kis 4 éves *Mándy* Margitka. 6) Spanyol-Boleró, bemutatják: *Zelinger* Ilonka és *Demjén* Sándorka. 7) Kettős magyar tánc, előadják: *Hajtájer* Mariska és *Szaleczky* Irma. Belépő díj személynként 2 korona, diák- és táncztanuló-jegy 1 korona. Karzatjegy, mely a terembe lépésre nem jogosít, 60 fil. Kezdeté pont 7 órakor. A szinpadi műsort a földszinten követi: a) Lince négyes (*Les Lanciers* a la course) bemutatja 8 pár. b) Japán legyező tánc (a „*Gésák*” cz. operettéből alakítva) bemutatja 16 leány növendék. c) Magyar palotás tánc és körcsárdás, bemutatják az összes növendékek. d) Sesessiós francia négyes, bemutatják az összes növendékek. e) Körmagyar, a legszebb régi daliás időkbeli való magyar társas tánc; lejtik az összes növendékek. f) Magyar körtánc egészen új; bemutatják az összes növendékek. g) *Graziana*, boston keringő, sétatolka stb. körtáncok; bemutatják az összes növendékek. A műsor után általános tánc.

Ösztöndíjadományozás. Vármegyénk főispánja a Szatmármegyei nőiparegylet

egyik ösztöndíját *Resz Valéria* nagykárolyi polgári leányiskolai növendéknek adományozta.

Csábítás kivándorlásra. A belügy-miniszter körrendeletet adott ki, melyben figyelmezteti a hatóságokat, hogy Szilágyi Lajos nevű, szocialista elveket valló munkás járja be az országot s a népet Amerikába való kivándorlásra csábítja, egyben pedig felhívta a hatóságokat, hogy intézkedjenek, miszerint nevezett egyén működése meggátoltassék, tettenérés esetén pedig megtoroltassék.

Postahivatal Nagyecsedben. Nagyecsed községben 1902. évi november hó 1-én a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lépett életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a Nagyecsed és Fábánháza közt mindkét irányban naponta egyszer közlekedő gyalogkúldőncz járat útján a fábánházi postahivataltól fogja kapni. A postaügynökség kézbesítési kerületébe Nagyecsed község, valamint Előtelek és Kisecsed puszták osztrattak be. Ezen helynek utolsó postája Fábánháza. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Fábánháza. A Fábánháza-nagyecsed közbesítő gyűjtőjárat ehhez képest 1902. évi október hó 31-ével megszűnt.

A megtérült kár. B. becsületes szabó mestert baráti körben nyugtalan természetű embernek ismerték. Folyton új terveket kovácsolt, minden pillanatban új vállalatokba bocsátkozott, azonban semmit sem bonyolított le eredményesen. Alig volt a városban egyesület, melynek habár mindig csak rövid időre, tagja ne lett volna. A legutóbbi társulást tíz barátja és iparostársa rendezte oly czélből, hogy közösen öt egész osztály sorsjeggyel játszanak a legnagyobb osztálysorsjáték-üzletben Török A. és Társa bankházában, (Budapest, Teréz-körút 46/b.) Kezdetben örömmel csatlakozott társaihoz, azonban csak két osztályon át fizette be az esedekes összeget, mert mint mindig, úgy most is gyorsan elvesztette türelmét és a társaságból kilépett. Négy héttel a kilépés után a mi szabónk vacsora után családi körben olvassa az esti lapot. Az újságot felületesen forgatja, midőn tekintete egy kis közleményen megakadt, mely nyilvánosságra hozza a *Török* bankház messé szerencsését. Egyszerre csak elfutja a méreg és dühtől izgatva kiáltja: „Ilyen pech! Az a szám, melylyel játszottam, főnyereményt nyert. És én balga, beszünttettem a játékot. Ilyesmi csak velem történhetik!” — Egy pillanatig kínos csönd uralkodott a szobában, egyszerre azonban a család legidősebb fia egy hatalmas „Éljent” kiált és mintha megőrült volna, elkezd az asztal körül táncolni. „Apám! — kiáltja izgatottan — a kár megtérült! Én ezzel a sorsjeggyel hátad mögött tovább játszottam!”

Méz szeméjok ellen. Angolországból írják, hogy egy 58 éves asszony, hályogos volt, operálni kellett volna. Látóképességét visszanyerte, miután szemhéjait előbb alaposan megtisztították és szemébe három ízben friss, tiszta mézet csepegtettek. Ezenkívül egy amerikai méhészeti lap a mézet szemgyulladás ellen is hathatós szernek ajánlja. Néhány csepp folyós mézet vízbe öntünk, a mézet ujjunkkal való folytonos keverés közben feloldjuk és fekvő helyzetben, háromszor ötször napjában három négy cseppet eresztünk a szembe, ez igen jó hatása.

A szerencse olyan, mint a lidérc. Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy szerencséjüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát,

csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600.000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott $\frac{3}{8}$ beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarústitó egyszerre nyolcz szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány-utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolczad 1 K. 50 fillér.

A patkányok elűzése. A patkányok elűzésére jónak mondják az ismeretes *kutyatej nevű növényt*, mely a réteken mindenütt található. Ezt a növényt összeszedve jól összetörjük s a patkányok járásába és lyukaiba beleöntjük, mire azok tanyáikat minél előbb elhagyják.

Szerkesztői üzenet.

Halottak napjára irt és *Szemembe néztem* című versek nem közölhetők. Minden költői műben a költői véna mellett emelkedettségnek kell lennie, az ütemet vagy mértéket sem nélkülözheti. Ezekben a versek minden kellőke hiányzik. Önnek tanácsosabb lesz a prózáírásban tökéletesíteni magát.

E. A. Köszönjük a beküldött tudósítást, kérjük máskor is.

Közgazdaság.

A virághagymák kezelése, hogy télen a szobában bőségesen virágozzanak.

Főfeltételek ehhez 1. erős, egészséges, jól előkészített virághagymák, 2. jó, egészséges, homokos kertföld és 3. a kellő időben, tehát szeptember, legkésőbb október közepéig a hagymákat cserepekbe elültetni. A legjobb föld a vakondtúrás által felhányt vagy gyepetglákból eredő legelőföld, melyet még $\frac{1}{3}$ rész jó folyóhomokkal kell vegyíteni. A legszebb téli virág a jácint, tulipán, freesia, tazetta, nárcis, crocus, amaryllis és a gyöngyvirág; utóbbi csak november elejével ültetendő, míg az előbbieneket már szeptember-október elejével kell ültetni.

Egy-egy cserépbe ültetendők:
Jácintból 1—2 darab, — tulipánból 3—5 darab, — freesiából 5—8 darab, — nárcisból 3—4 darab, — crocusból 5—10 darab, hogy virágzó növényekkel telt cserepeket kapjunk.

A jácintok teljes 4 hónapig igényelnek; a cserepeket egészen a földbe kell beásni és valamely fedett sötét helyre állítani, hol azok a cserepekben lassan gyökerezzenek; hogy ezután a szoba melegében hajtathassuk. Gyökér nélküli virághagymákat soha sem szabad meleg helyiségben hajtani, mivel z bimbó a hagymában megromlik és táplálék hiányában, mely a gyökerek által

szívatik fel, virágot nem fejleszthet. Ez a gyöngyvirág kivételével a többi virághagymákra is vonatkozik, melyek a cserepekbe való ültetésük után azonnal meleg helyiségbe hozandók és egyenlő nedvesen tartandók. Tulipán, tazetta és nárcis a hajtás előtt 5—6 hétig sötét hűvös helyekre állítandók, ami a jövő virágokra nagy előnnyel van; úgyszintén a freesiák is, melyek kiváló finom illatúak; ha 5—6 hét után a gumók hajtának, világos, nem nagyon meleg helyre — legjobban ablakokba — állítandók, ép úgy a koránvirágzó crocus is. Az amaryllisek elegáns növények meleg szobák részére.

Az elültetett virághagymákat folyvást mérsékelt nedvesen kell tartani, hogy jól gyökerezzenek; ha cserepekben hajtának, és a föld csak kissé száraz lesz, langyas esővízzel kell öntözni; ha a levelek elsárgulnak, már fel kell hagyni az öntözéssel és a hagymákat egész szárazon hagyjuk állani. Valamennyi cserépben elvirágozott virághagyma a következő évben hajtásra már nem képes és értéktelen, de ősszel a kertbe beültetve, még több éven át állhatnak és virágozhatnak.

PÁLYÁZAT.

A szatmári egyházmegyében létező halmi kántortanítói állásra f. év nov. hó 20-áig pályázat hirdettetik.

A kántortanító javadalma:

- 1.) 2 szobából, konyha és kamrából álló lakás melléképületekkel.
- 2.) 993 négyszög öl házi kert.
- 3.) a „Hám” alapból 240 korona negyedévi részletekben.
- 4.) a „Rudolf” alapból félévi részletekben 33. kor. 32 fillér.
- 5.) 4 véka buza, 10 véka tengeri párbér 32 kor.
- 6.) stólából 10 kor.
- 7.) tandíjból készpénz 32 kor., termény 32 kor.
- 8.) 12 kat. hold. 1396 négyszög öl szántóföld.
- 9.) 1 kat. hold 240 négyszög öl rét, mely adó alá nem esik.
- 10.) államsegély 340 kor.

A földet a javadalmas maga műveli és adóját fizeti. —

Az állás f. év november 30-án elfoglalandó.

A kellően felszerelt kérvények a fentjelzett határidőig **Dimand Lajos** h. espereshez intézendők **Turterebesre**, (Ugocea m.)

INGLIK JÓZSEF polgári, papi és egyenruha üzlete SZATMÁRON, Deáktér, (Városház-épület.)

Több egyenruházati testület szerződött szállítója. — Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat;** mindennemű öltöny készítésénél a fősúlyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalom szállítványaim valódi színe és tartósságukért. Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagyforgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett** szállíthatom, mint bármely egyéb **Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltenek.** Kérem ennélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradok kiváló tisztelettel **Inglík József** szabó-mester.

Terményárak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt.	kr.	frt.	kr.
T. buza ó	—	—	—	—
I. buza uj	6	70	7	10
Kétszeres	5	80	6	20
Rozs	5	90	6	30
Árpa	4	60	5	—
Zab	5	10	5	60
Tengeri	6	30	7	—
Kása	8	10	8	20
Fehér paszuly	7	50	8	—
Tarka	6	70	6	80
Szilva	18	—	19	—
" füstölt	—	—	—	—
Repeze	1	20	1	—
Krumpli zsákja	1	30	1	40

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGA

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT,
A MAGYAR KIRÁLYI ÖSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTAL AMIRE
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**
RESZL: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

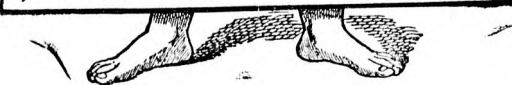
90.000.- 80.000.- 70.000.- STB. STB.
a XI. sorsjáték I. osztályu huzása már NOVEMBER
20. és 21.-én történik, s ehhez ismert szerencseszá-
mait ajánlja míg a készlet tart.

$\frac{1}{8}$ EREDETI SORSJEGY az I. OSZTÁLYRA 1.50
 $\frac{1}{4}$ " " " " 3.-
 $\frac{1}{2}$ " " " " 6.-
 $\frac{1}{1}$ " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDÉLÉSEH LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELÜNK, MIALTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET „PORTOMENTESÉN” TELJESÍTTETIK *
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni —

Kassán,

Kossuth-utczában,
legélénkebb helyen egy

**egy emeletes
nagy sarokház**

eladó.

Felvilágosítást ad
BAYER D. KASSA.
Ferencz-József-tér 3.

Őszi és téli idény!!

PÁSKUJ IMRE

Szepességi gyepen fehérített
len-vásznak. damasz asztal- és ágy-
neműek gyári árakban, vala-
mint szepes-iglói pamutvásznak
és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek
férfi öltözetekre, tavaszi,
nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

Saját készítményű fehérneműim az
ezredéves országos kiállításon jeles
munka, versenyképesség és új iparág
fejlesztésért
milleniumi éremmel kitüntetve.

Női, férfi, leány- és fiu-fehérneműek gyára.

Nagy raktár a híres pécsi keztyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből)
nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakken-
dők, gallérok, kézelők stb.

Szekelyföldi és bánati hazai iparcikkok. Szőttes női és férfi mosókel-
mék, minden fajtájú divatos női ruhakelmék, reverendaanyagok
férfi és gyermek posztó-kalapok, kassai harisnyák, kötött keztyűk, budai és
székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos cretonok, vollek, zsefnek
és battisok; kalotaszegi „varrottasok”, bánati e. szekely kötények, függő-
nyők, ágy- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pok-
róczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehérneműek varratását vállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bo-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból
tartós és diszes kivitelben Szövetek méter
számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK
végleges megrendelés után a lesón szállíttatnak.

Arjegyzékek és szövetminták ingyen ésbérmentv

Arjegyzékek és szövetminták ingyen ésbérmentv

Birtok parcellázás!

Tulajdonos Debreczeni Első Takarékpénztár megbízása folytán **rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett**

eladjuk és esetleg f. évi használatra bérbe adjuk **NAGY-AR** községben (fehérgyarmati járás) levő első osztályu szántó és kaszálóból álló cca 1400 holdas nemesi birtokot holdanként parcellákban is.

Venni, vagy bérelni szándékozók forduljanak levélileg vagy személyesen nagy-ari, fehérgyarmati vagy szatmári irodánkhoz

NEUSCHLOSZ ♣ ♣ ♣ ♣ ♣
♣ ♣ ♣ ♣ ♣ **TESTVÉREK**
Bankbizományosok.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és síma vesszők mélyen loszállított árakon. Oltványok ezek 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán teljes jótállással. Ha a szállítmány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki obbeli szükségletét az en költségemen házához szállítva tekintheti meg.

É l ő k e r i t é s.

Gleditschia esemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő süvénynövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csokély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcseszállhatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítetési és kezelési utasítás mellékeltek.** Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az Árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a ho. annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Dióesemeték.

Két éves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-telep” Nagy Kágya, u. p. Székelyhíd.

Pallas nagy lexicon

18 kötet félbörkötésben

egészen új

jutányos áron eladó

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Budapesti elsőrangú pénztáratnál

15-70 évig terjedő
olcsó törlesztéses kölcsön

kapható

600 koronától a legmagasabb összeg, első és második helyen a **legrövidebb idő alatt,** oly kedvezményvel is, hogy az **adós elhalálozásával tartozása is megszűnik és az örökös tehermentes, tiszta birtokhoz jut.**

Felvilágosítást nyújt:

Neuschlosz Testvérek

törvényszéki leg bejegyzett cég Szatmártt Árpád-utca 20. sz. irodájában. Telefon 16. Minden kedden **Fehérgyarmaton** is.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.
Helyi 1 kor. értékű vásárlás már helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybell megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
1 ko.	frt. kr.	1 ko.	frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
„ „ Sertés	56	„ „ Lengyel kolbász	76
„ „ Borju	56	„ „ Sonka kolbász	80
„ „ Bárány	—	„ „ krakói	80
„ „ Juh	—	„ „ Krinolin	80
„ „ Friss háj olvasztani	72	„ „ Parizer	80
„ „ szalona	68	„ „ Máj sajt	80
„ „ „ bőr nélkü	68	„ „ Disznófej sajt	64
„ „ Friss kolbász bors.	100	100 pár Virsli tormás	4
„ „ fok. czitr.	64	100 pár frankfurti	8
„ „ Friss zsir	80	100 drb. Salvaládó	4
Kolbász áruk.		Füstölt áruk.	
1 ko. Szalámi	180	1 ko. Sonka pácizolt	1
„ „ füst. magyar kolb.	80		
		1 ko. Sonka csont nélkül	1 10
		„ „ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	80
		„ „ Karaj bőr nélkül	80
		„ „ Lapoczka és oldal	64
		1 ko. Pácizolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	80
		1 ko. Paprikás stráf	80
		„ „ Kolozsvári szelet	88
		„ „ Füstölt szalona	88

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MEGHIVÓ

a legesélydúsabb osztálysorsjáték húzáshoz.
m. kir. szabadalm.

A legközelebb kezdődő XI. sorsjáték első osztálya húzásai már november 20-án és 21-én ejtetnek meg.

Sorsolás alá kerül

14 milló 459 ezer korona készpénzben.

Remélem, hogy mint eddig, ezentul is egy nagy része a nyereményeknek a szerencsésjéről hírneves főáradám t. ügyfeleinek fog jutni. Az elmúlt X. sorsjáték

80.000 koronás főnyereménye

az általam adott 99590. számú sorsjegyre esett, melyből két negyedrészt szatmári ügyfeleim nyertek.

Főleg ezen körülmény indit engem arra, hogy Szatmár és Vidéke n. é. közönségének a már küszöbön levő új sorsjátékra figyelmét felhívjam és szolgálataimat felajánljam; megjegyzem, hogy más osztálysorsjáték főáradákkal szemben t. ügyfeleimet a legmesszebb menő előnyökben részesítem, a mennyiben a küldemények után semmiféle költséget sem számítok és a nyereményeket szintén minden levonás nélkül azonnal kifizetem.

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalosan megállapított ára:

egy egész eredeti sorsjegyért 12. — korona

„ fél „ „ 6. — „

„ negyed „ „ 3. — „

„ nyolczad „ „ 1.50 „

Az eredeti sorsjegyeket a pénznek postautalványon való előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétel mellett küldöm szét.

Hivatalos játékterveket előzetesen, nyereményjegyzékeket pedig a húzások után azonnal díjtalanul és bérmentve küldök.

Kérem a megrendelést mieelőbb, de legkésőbb f. é. november hó 15-ig közvetlenül hozzám juttatni.

Kiváló tisztelettel:

KÖVÁRY ÁRMIN

bank- és váltó üzlete,
az osztálysorsjáték főelárusító helye,
Budapesten, IV Ferencziktére 9. szám.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetnek fel
A KIADÓHIVATALBAN.

PÁZMANY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA

SZATMÁR, Deák-tér 29.

Készít mindennemű nyomdai szakosa vágó munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket azonnal készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR. IRÓDAISZEREK s PAPIROK a LEGOLCSÓBB ÁRON szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a

„HETI SZEMLE“

politikai lap is, melynek előfizetési ára egész évre 6 kor. Tanítók- és Iparosoknak 4 kor. Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készítik: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.

!!! Kívánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Fogzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi Bakcsy Domokos,
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu
első rendű

hasáb bükk és gyertyán

vegyesen, köbméterje
6 korona

1 kis kocsi (10 köbméter) vételnél 57 korona 50 fillér,

1 nagy kocsi (20 köbméter) vételnél 115 korona.

házhoz szállítva.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a Szatmár-erdői h. é. vasut üzletkezelőségénél, Szatmár, Deák-tér 24 sz. (Takarék-pénztári épület).

1.000.000

KORONA

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencésebb esetben

1.000.000 korona.

Korona

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„	200000
2	„	100000
1	„	50000
2	„	30000
1	„	20000
2	„	15000
1	„	10000
2	„	8000
1	„	6000
2	„	5000
1	„	4000
2	„	3000
1	„	2500
2	„	2000
1	„	1500
2	„	1000
1	„	800
2	„	600
1	„	500
2	„	400
1	„	300
2	„	200
1	„	150
2	„	100
1	„	80
2	„	40
55,000	nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Rendelőlevél
levágandó.TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza
BUDAPEST.

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget.....korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző
mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén). } törendő.

Pontos cím:

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Kilencz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az 1-ső osztály eredeti sorsjegyeink tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt —. 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszettel díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. november hó 20-áig
bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TSA.

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházunk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

„ 2. Muzeum-körut II.

„ 3. Erzsébet-körut 54.